

Målnummer:	UM14005-19	Avdelning:	1
Avgörandedatum:	2020-02-26		
Rubrik:	Migrationsverkets beslut att inte samtycka till att ta över ansvaret för en asylsökande efter en framställan enligt Dublinförordningen från en annan medlemsstat kan inte överklagas.		
Lagrum:	<ul style="list-style-type: none">• Skäl 19 och artikel 27.1 i förordning (EU) nr 604/2013 om kriterier och mekanismer för att avgöra vilken medlemsstat som är ansvarig för att pröva en ansökan om internationellt skydd som en tredjelandsmedborgare eller en statslös person har lämnat in i någon medlemsstat (omarbetning)		
Rättsfall:	<ul style="list-style-type: none">• EU-domstolens dom den 7 juni 2016 (Ghezelbash, C-63/15, EU:C:2016:409)• EU-domstolens dom den 7 juni 2016 (Karim, C-155/15, EU:C:2016:410)• EU-domstolens dom den 25 oktober 2017 (Shiri, C-201/16, EU:C:2017:805)		

REFERAT

SM ansökte om asyl i Grekland i december 2017. Han informerade grekiska myndigheter om att han har en fru som beviljats internationellt skydd i Sverige. Grekiska myndigheter begärde att Sverige skulle ta över ansvaret för att pröva SM:s asylansökan i enlighet med artikel 9 i Dublinförordningen (förordning [EU] nr 604/2013 om kriterier och mekanismer för att avgöra vilken medlemsstat som är ansvarig för att pröva en ansökan om internationellt skydd som en tredjelandsmedborgare eller en statslös person har lämnat in i någon medlemsstat [omarbetning]). Migrationsverket beslutade att inte samtycka till att ta över SM.

SM överklagade beslutet till migrationsdomstolen och yrkade att domstolen skulle fastställa att hans ansökan om internationellt skydd ska prövas i Sverige. Han förde i den delen fram bl.a. följande. Sammanförandet av familjemedlemmar och värnandet av familjens enhet måste ges mycket hög prioritet vid tillämpningen av Dublinförordningen. Att erkänna den enskildes rätt att överklaga Migrationsverkets nu aktuella beslut i domstol är därmed den enda tolkningen som är förenlig med de krav på tillgång till ett effektivt rättsmedel som finns i EU-rätten. Tillgången till ett effektivt rättsmedel kan inte nekas med hänvisning till att Dublinförordningen inte uttryckligen uppställer någon sådan rättighet. Detta skulle vara att omkullkasta hierarkin mellan EU-rättens primärrätt (artikel 47 i EU:s stadga för de grundläggande rättigheterna, EU:s rättighetsstadga) och sekundärrätt (Dublinförordningen). I Tyskland och Storbritannien har domstolar funnit att asylsökande har rätt att överklaga beslut av här aktuellt slag (bl.a. UK Upper Tribunal, *MS [a child by his litigation friend MAS] v. Secretary of State for the Home Department*, 19 July 2018).

Förvaltningsrätten i Stockholm, migrationsdomstolen (2019-08-08, ordförande Persson), avvisade överklagandet i den del det avsåg att domstolen skulle fastställa att SM:s ansökan om internationellt skydd ska prövas i Sverige och förde bl.a. fram följande. Enligt artikel 27.1 i Dublinförordningen ska en sökande ha rätt till ett effektivt rättsmedel, i form av överklagande eller omprövning i domstol av de faktiska och rättsliga omständigheterna när det gäller beslutet om överföring. I nu aktuellt fall finns inget överföringsbeslut att klaga på. Redan mot denna bakgrund kan enligt ordalydelsen i artikel 27 inte någon rätt till överprövning av den anmodade medlemsstatens svar på framställan finnas. Fråga blir då om det trots detta kan anses att rätten till effektivt rättsmedel i artikel 27 omfattar svar på en framställan om övertagande utifrån en tolkning av EU-domstolens avgöranden. Av EU-domstolens avgöranden i bl.a. mål C-63/15 och mål C-155/15 framgår att det bara är åsidosättanden som har betydelse för förfarandet att fastställa ansvarig stat som kan åberopas och som domstolen kan pröva. Redovisad praxis leder i sig inte till att den enskilde också ska anses kunna ha en rätt att i den anmodade staten klaga på den anmodade statens beslut att neka accept i syfte att få bli överförd dit. Det skulle dessutom stå i direkt strid med Dublinförordningens syfte (att snabbt avgöra vilken medlemsstat som har ansvaret för att pröva en asylansökan) om en enskild skulle ges rätt att i den anmodade staten driva en process om att bli överförd dit trots att asylansökan getts in i det land där den enskilde befinner sig och något överföringsbeslut inte fattats. Domstolens bedömning medför inte att SM är fråntagen möjligheten att i annan ordning ansöka om familjeåterförening. Migrationsverkets svar till grekiska myndigheter på deras framställan om att överta ansvaret för prövningen av SM:s asylansökan är alltså inte överklagbart.

SM överklagade beslutet och yrkade att Migrationsöverdomstolen skulle meddela prövningstillstånd och med ändring av Migrationsverkets beslut fastställa att hans ansökan om internationellt skydd ska prövas i Sverige. Han yrkade också att Migrationsöverdomstolen skulle hämta in ett förhandsavgörande från EU-domstolen. Angående frågan om Migrationsverkets beslut går att överklaga hänvisade han till de grunder som anförts i överklagan till migrationsdomstolen och lade bl.a. till följande. EU-rätten är till skillnad från svensk rätt inte alltid explicit i vilka rättigheter den ger, utan bör tolkas som en helhet utifrån grundläggande principer såsom de uppställs i EU:s rättighetsstadga. Migrationsdomstolens resonemang angående att klagandens rätt till familjeliv skulle tillgodoses genom familjeåterföreningsdirektivet måste anses vara irrelevant i sammanhanget. Dublinförordningen ger en självständig rätt till familjeåterförening.

Kammarrätten i Stockholm, Migrationsöverdomstolen (2020-02-26, Fridström, J Axelsson, referent och Reimers / föredragande Christer-Nilsson), meddelade prövningstillstånd och yttrade:

1. Vad målet gäller

Den fråga som Migrationsöverdomstolen ska ta ställning till är om bestämmelsen om effektivt rättsmedel i artikel 27.1 i Dublinförordningen, jämförd med skäl 19 i förordningen, ger en asylsökande rätt att i den anmodade medlemsstaten överklaga den medlemsstatens beslut att inte samtycka till en framställan om övertagande av denne från den medlemsstat där han eller hon befinner sig.

2. Dublinförordningen

Dublinförordningen är direkt tillämplig i Sverige och har företräde framför nationell rätt. Syftet med Dublinförordningen är enligt artikel 1 i förordningen att fastställa kriterier och mekanismer för att fastställa vilken medlemsstat som är ansvarig för att pröva en ansökan om internationellt skydd som lämnats in i en av medlemsstaterna av en tredjelandsmedborgare eller en statslös person.

Enligt artikel 27.1 i Dublinförordningen ska en sökande eller annan person som avses i artikel 18.1 c eller d ha rätt till ett effektivt rättsmedel, i form av överklagande eller omprövning i domstol av de faktiska och rättsliga omständigheterna när det gäller ett beslut om överföring.

I skälen till Dublinförordningen slås fast att för att garantera ett effektivt skydd av den berörda individens rättigheter är det viktigt att fastställa rättssäkerhetsgarantier och rätten till ett effektivt rättsmedel i samband med beslut om överföring till den ansvariga medlemsstaten, särskilt i enlighet med artikel 47 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna. För att säkerställa respekten för internationell rätt bör ett effektivt rättsmedel för sådana beslut omfatta prövning såväl av tillämpningen av denna förordning som av den rättsliga och faktiska situationen i den medlemsstat till vilken den sökande överförs (skäl 19 i förordningen).

3. Migrationsöverdomstolens bedömning

3.1 Förhandsavgörande från EU-domstolen

Migrationsöverdomstolen anser att frågan om hur den gemenskapsrättsliga regleringen som aktualiseras i målet ska tolkas är så uppenbar att det inte finns utrymme för rimligt tvivel om dess innebörd. Det finns därför inte anledning att inhämta något förhandsavgörande från EU-domstolen. Yrkandet ska därför avslås.

3.2 Får den asylsökande överklaga Migrationsverkets beslut?

Av EU-domstolens avgöranden i mål Ghezelbash, C-63/15, EU:C:2016:409, Karim, C-155/15, EU:C:2016:410 och Shiri, C-201/16, EU:C:2017:805 m.fl. framgår att prövningens omfattning i vissa hänseenden väsentligen har förändrats vid överklaganden enligt nu gällande Dublinförordning i förhållande till vad som gällde enligt den tidigare Dublinförordningen. En asylsökande är, vid överklagande av ett beslut om överföring enligt bestämmelserna i nu gällande Dublinförordning, inte längre begränsad till att åberopa förekomsten av systembrister i den ansvariga medlemsstaten utan kan även åberopa och få brister som har betydelse för förfarandet att fastställa ansvarig stat prövade av domstolen.

Att det ska röra sig om ett beslut om överföring för att t.ex. en sökande ska ha rätt att överklaga framgår dock redan av ordalydelsen i artikel 27.1 i Dublinförordningen. Av nämnda avgöranden från EU-domstolen framgår också att artikel 27.1 i Dublinförordningen, jämförd med skäl 19 i förordningen, ger asylsökande rätt till ett effektivt rättsmedel i fråga om beslut om överföring av dem. Av intresse är även generaladvokatens uttalande i förslaget till avgörande i mål C-63/15 (p. 56). Ett överklagande kan enligt generaladvokaten inte ges in förrän den anmodande staten har fattat ett beslut om överföring. Överklagandet ska i förekommande fall riktas mot beslutet om överföring och inte mot den anmodade statens samtycke att ta på sig ansvaret, eftersom det enligt generaladvokaten är beslutet om överföring som direkt påverkar den enskilde asylsökanden.

I skäl 19 i Dublinförordningen talas visserligen om rätten till ett effektivt rättsmedel "i samband" med ett beslut om överföring. Ett beslut av en behörig myndighet i en medlemsstat att inte samtycka till att ta över ansvaret för en asylsökande kan dock enligt Migrationsöverdomstolens mening inte anses ha ett sådant samband, eftersom det medför att något beslut om överföring över huvud taget inte kan meddelas (jfr artikel 26.1 Dublinförordningen). Ett beslut att inte samtycka till att ta över ansvaret för en asylsökande berör vidare i första hand de inblandade staterna och inte den enskilde direkt på ett sådant sätt att det skulle kunna vara fråga om en kränkning av dennes unionsrättsligt garanterade fri- och rättigheter. Någon rätt för SM att överklaga Migrationsverkets beslut med stöd av artikel 47 i EU:s rättighetsstadga finns därför inte heller.

Migrationsöverdomstolen anser sammanfattningsvis att SM inte får överklaga Migrationsverkets beslut att inte samtycka till att ta över ansvaret för honom. Migrationsdomstolens beslut att avvisa hans överklagande i den delen var därför riktigt. Överklagandet ska därför avslås.

Migrationsöverdomstolens avgörande. Migrationsöverdomstolen avslår yrkandet om att förhandsavgörande från EU-domstolen ska hämtas in och avslår överklagandet.

Sökord:

Litteratur:
